

**Κοινό Δελτίο Τύπου των Επιστημονικών Ενώσεων των φυσικών
επιστημών για τις προτεινόμενες αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα
μετά τη συνάντηση εργασίας με την ηγεσία του ΙΕΠ**

ΑΘΗΝΑ 12-10-2017

ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ

Την Παρασκευή 6 Οκτωβρίου 2017 οι Επιστημονικές Ενώσεις Βιοεπιστημόνων, Φυσικών, Χημικών συνεδρίασαν στα γραφεία της ΕΕΧ, με στόχο την συνεργασία και την οργάνωση κοινής θέσης σχετικά με τις επικείμενες αλλαγές στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

Οι Επιστημονικές Ενώσεις (ΕΕ) έχουν ως στόχο το ελληνικό σχολείο να εκπαιδεύει **τον ενημερωμένο και ολοκληρωμένο πολίτη, ο οποίος θα είναι εγγράμματος σε γλώσσα, μαθηματικά και φυσικές επιστήμες, καθώς και τον μελλοντικό επιστήμονα** που θα μπορεί να ανταποκριθεί στις προκλήσεις του 21ου αιώνα.

Δεν μπορεί παρά να αναφερθεί ό,τι τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και η UNESCO και ο ΟΕCD (ΟΟΣΑ) έχουν επισημάνει από το 2008 με επαναλαμβανόμενες εκκλήσεις, μελέτες και ντιρεκτίβες την ανάγκη να αυξηθεί η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση σε όλη την Ευρώπη. Η παρότρυνση αυτή για την αναβάθμιση των Φυσικών Επιστημών στα προγράμματα σπουδών στην Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση είναι απόρροια ερευνών, οι οποίες αναδεικνύουν τον ρόλο των Φυσικών Επιστημών στην ανάπτυξη της έρευνας και την ενίσχυση της καινοτομίας, που είναι προϋποθέσεις για την βιώσιμη και αειφόρα ανάπτυξη και την διατήρηση του βιοτικού επίπεδου της Ευρώπης. Επίσης, οι αναβαθμισμένες Φυσικές Επιστήμες συμβάλλουν αποφασιστικά στην καλλιέργεια ορθολογικής/δομικής σκέψης που είναι προϋπόθεση για τη διαμόρφωση ενός ελεύθερου ορθολογικού και υπεύθυνου ανθρώπινου υποκειμένου με ηθική και συνειδησιακή αυτονομία, το οποίο θα εγγυάται και την Δημοκρατία.

Στην Ευρώπη η διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών καταλαμβάνει κατά μέσο όρο **το 22,00% του ωρολογίου προγράμματος στην υποχρεωτική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση**, ενώ στην χώρα μας οι Φυσικές Επιστήμες καταλαμβάνουν **13,53%** του προγράμματος και **το προτεινόμενο σχέδιο για την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση τείνει να τις συρρικνώσει ακόμη περισσότερο.**

Με δεδομένη τη θέση τους για την αξία και την αναγκαιότητα της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, οι ΕΕ κατέληξαν στις ακόλουθες θέσεις:

1. Οι αλλαγές θα πρέπει να γίνονται οργανωμένα και συστηματικά από την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση προς το εξεταστικό σύστημα, ώστε να τις διατρέχει ενιαία φιλοσοφία και να είναι αποτελεσματικές, υπό την έννοια της αλλαγής του παραδείγματος και άρα και της στάσης της εκπαιδευτικής κοινότητας (μαθητών και εκπαιδευτικών).
2. Για την υιοθέτηση οποιασδήποτε αλλαγής είναι απαιτούμενη η αποτίμηση της προηγούμενης, ώστε με οργανωμένο και συστηματικό τρόπο να αξιοποιηθούν τα θετικά της σημεία και να βελτιωθούν τα προβληματικά. Το σημερινό σύστημα έχει λειτουργήσει μόνο δύο χρόνια, και παρότι υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις βελτίωσης του επιπέδου των φοιτητών στις σχολές και τα τμήματα των Θετικών Επιστημών, δεν έχει ακόμη αξιολογηθεί. Οι αλλαγές, ιδίως αν δεν στηρίζονται σε επιστημονικά δεδομένα, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα βελτιώσουν και δεν θα αποδιοργανώσουν εντελώς το σχολείο.
3. Ο περιορισμός του αριθμού των μαθημάτων δεν αποτελεί ικανή και αναγκαία συνθήκη για τον περιορισμό των φροντιστηρίων, αλλά αντίθετα είναι πιθανόν να δημιουργήσει πολύ πιο εκτεταμένη ανάγκη για τα εξάωρα μαθήματα και πολύ μεγαλύτερο άγχος, διότι μία ενδεχόμενη αποτυχία σε ένα από αυτά τα μαθήματα θα έχει μεγάλο κόστος για τον υποψήφιο.
4. Σε κάθε περίπτωση, οι προτεινόμενες αλλαγές οφείλουν να διασφαλίζουν την βασική αρχή της ισότιμης πρόσβασης των υποψηφίων στα τμήματα και στις σχολές, και να μην προβλέπουν παράλληλες διαδρομές στο ίδιο πεδίο.
5. Σε καμία περίπτωση δεν είναι αποδεκτή η ενοποίηση των ειδικοτήτων ΠΕ04 όπως προβλέπεται από το σχέδιο, διότι αυτό θα σημαίνει υποβάθμιση των γνωστικών αντικειμένων και περαιτέρω απαξίωση του Λυκείου.
6. Είναι απαραίτητη η αύξηση των ωρών της διδασκαλίας των Φυσικών Επιστημών τουλάχιστον στον Μ.Ο. των χωρών της Ε.Ε., δίνοντας παράλληλα έμφαση στον πειραματικό τους χαρακτήρα και την εργαστηριακή διδασκαλία.
7. Τέλος, ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα αφορά στην διαδικασία εκπόνησης των σχεδίων για το Εκπαιδευτικό Σύστημα, διότι η διαδικασία διασφαλίζει την Δημοκρατία και άρα δημιουργεί προϋποθέσεις συναίνεσης.
Στα θέματα αυτά που αφορούν στην ουσία της Δημοκρατίας, υπάρχουν σοβαρά αναπάντητα ερωτήματα:
  - Ποιες είναι οι επιτροπές οι οποίες εν κρυπτώ σχεδιάζουν εκπαιδευτικά συστήματα και αναλυτικά προγράμματα, χωρίς καμία κοινωνική λογοδοσία;
  - Εκπροσωπούνται όλες οι ειδικότητες σε αυτές τις επιτροπές, ώστε να αποφεύγονται νεποτισμοί, αντιεπιστημονικές προσεγγίσεις και συντεχνιακές εξυπηρετήσεις;
  - Γιατί αγνοούνται συστηματικά σε αυτές τις επιτροπές οι επιστημονικές ενώσεις;

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΜΕ ΤΟ ΙΕΠ

Την Τετάρτη 11 Οκτωβρίου 2017 εκπρόσωποι όλων των Επιστημονικών Ενώσεων των Φυσικών Επιστημών συναντήθηκαν και συνομίλησαν για περίπου 3 ώρες με τον Πρόεδρο του ΙΕΠ. Κ. Κουζέλη, τον Αντιπρόεδρο του ΙΕΠ κ. Χαραμή και την Σύμβουλο του ΙΕΠ για τις ΦΕ, κ. Φέρμελη σε μία ειλικρινή και επί της ουσίας συζήτηση, δυστυχώς, χωρίς την επιθυμητή σύγκλιση απόψεων.

Οι εκπρόσωποι των ενώσεων Φυσικής, Χημείας και Βιοεπιστημών **οι οποίοι ήταν παρόντες στο ΙΕΠ, μοιράζονται την ίδια ανησυχία για τις άσχημες εξελίξεις που έρχονται.** Η όποια θετική εντύπωση προκλήθηκε από την πρόσκληση του ΙΕΠ στις ΕΕ επισκιάστηκε, κατά τη διάρκεια της συζήτησης, από τα ακόλουθα αρνητικά στοιχεία:

- Η παραδοχή από πλευράς ΙΕΠ ότι οι ΕΕ καλούνται να τοποθετηθούν σε ένα σχέδιο – φάντασμα το οποίο επισήμως δεν έχει ανακοινωθεί για την Α και Β Λυκείου.
- Οι ΕΕ **δεν θα συμμετάσχουν στην εκπόνηση Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών**, παρόλη τη δέσμευση του Προέδρου του ΙΕΠ ότι θα ενημερώνονται τακτικά και για κάθε στάδιο της προετοιμασίας τους.
- Παρότι ο Πρόεδρος του ΙΕΠ παραδέχθηκε ότι υπάρχει αίτημα για την αύξηση των ωρών διδασκαλίας των ΦΕ στην Ευρώπη, δεν απάντησε στις έντονες πιέσεις όλων των εκπροσώπων για το Ελληνικό σχολείο το οποίο υπολείπεται έναντι των ευρωπαϊκών αυτή τη στιγμή και με το υπό συζήτηση σχέδιο συρρικνώνεται ακόμη περισσότερο.
- Στις θέσεις 1 και 2 των ΕΕ, η απάντηση που δόθηκε είναι ότι **οι σχεδιαζόμενες αλλαγές για την Β ΛΥΚΕΙΟΥ με ορίζοντα εφαρμογής τη σχολική χρονιά 2018-2019, επηρεάζουν και το σχεδιασμό όλου του υπόλοιπου εκπαιδευτικού συστήματος**, θέση που βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με την άποψη των ΕΕ που θεωρούν ότι οι αλλαγές στο σχολείο πρέπει να διατρέχονται από ενιαία φιλοσοφία σε σχέση με τον πολίτη και τον μελλοντικό επιστήμονα τον οποίο εκπαιδεύει.
- Στη Β Λυκείου οι ώρες των Φυσικών Επιστημών Γενικής Παιδείας από 6 που είναι σήμερα περιορίζονται **σε ένα τετράωρο μάθημα (μείωση 33,33%)**, το περιεχόμενο του οποίου δεν είναι γνωστό και για το οποίο δεν δόθηκε καμία διευκρίνιση.
- Επίσης στη Β Λυκείου προβλέπονται **10 μαθήματα εμβάθυνσης**, εκ των οποίων τα τρία είναι ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ- ΦΥΣΙΚΗ- ΧΗΜΕΙΑ/ΒΙΟΛΟΓΙΑ. Από τα μαθήματα αυτά ο μαθητής θα επιλέγει ελεύθερα, χωρίς κανένα περιορισμό, επομένως μπορεί να μην διδαχθεί καθόλου Επιστήμες ή Μαθηματικά στην εμβάθυνση της Β Λυκείου.
- **Καμία απάντηση δεν δόθηκε για την ισότιμη μεταχείριση των Επιστημών** και το θεωρητικό ή το επιστημολογικό πλαίσιο της ενοποίησης - σαρδελοποίησης Χημείας και Βιολογίας, και στη Β και στη Γ τάξη, γεγονός που καθιστά-σαφές ότι πρόκειται για μια προειλημμένη απόφαση. Δεν υπήρξε καμία απάντηση επίσης στην παρατήρηση ότι το αν θα γίνει με το προτεινόμενο σύστημα κάποιος **γιατρός ή φαρμακοποιός θα το καθορίζει σε ποσοστό 26,67% η ΓΛΩΣΣΑ και 13,33% η Χημεία και 13,33% η Βιολογία.**

Από την πλευρά τους οι Επιστημονικές Ενώσεις, παρά την απογοήτευση που τις κατέλαβε, δήλωσαν:

- ότι το σχέδιο που προτείνεται με βάση αφενός την ανακοίνωση του Υπουργείου για την Γ Λυκείου και τις ανεπίσημες πληροφορίες για την Β τάξη είναι **πρακτικά ανεφάρμοστο**, ακόμη και λόγω του αριθμού των απαιτούμενων αιθουσών διδασκαλίας,
- ότι **ελκυστικό σχολείο δεν είναι ένα σχολείο υποβαθμισμένης γνώσης** που την διδάσκουν αδιαφοροποίητα και επομένως μη ικανοποιητικά, καθηγητές εκτός ειδικότητας,
- την πρόθεσή τους να συμβάλουν χωρίς καμία οικονομική απαίτηση με προτάσεις, αναλυτικά προγράμματα, στη συγγραφή των σχολικών βιβλίων, υπό μία και μοναδική προϋπόθεση: **Να είναι σαφές το πλαίσιο συζήτησης, δηλαδή να έχουν δοθεί όλα τα δεδομένα, και να είναι αποδεκτό ως προς τη θέση και τον ρόλο των Φυσικών Επιστημών.**